

ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ευημερία και διχοτόμηση

Η **εικόνα** του εμβληματικού ξενοδοχείου **Λήδρα Πάλας** της **Λευκωσίας** αναπλάθεται **μυθοπλαστικά**

Με το μυθιστόρημά της *Η Αϊσέ πάει διακοπές* (2015) και με τις νουβέλες της *Φωνές από χόμα* (2017) και *Πικρία χόρα* (2019) η **Κωνσταντία Σωτηρίου** στράφηκε, αντί να ανακινήσει για πολλοστή φορά το εθνικό πένθος για την Κύπρο, σε ζητήματα της σύγχρονης ιστορίας του νησιού με ετερογενή προσανατολισμό, όπως η φυλετική και η γυναικεία ταυτότητα, το βάρος της προφορικής παράδοσης στην καθημερινή ζωή ή το αίσθημα της απώλειας για τους αγνοούμενους. Κι όλα αυτά, αποφεύγοντας την οποιαδήποτε ιδεολογική διόγκωση που θα μπορούσε να προκαλέσουν παρόμοιες προσεγγίσεις.

Πολιτικό και πολιτιστικό έμβλημα

Στο καινούργιο βιβλίο της Σωτηρίου, ένα «μυθιστόρημα σε είκοσι δύο δωμάτια», όπως το επιζητεί ο αυτοχαρακτηρισμός του, ή μια πολυπλόκαμη σύνθεση πολλαπλών εκδοχών με ομόκεντρο άξονα αναφοράς, όπως θα το έλεγα ο ίδιος, η σύγχρονη κυπριακή ιστορία συμπυκνώνεται σε ένα κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό έμβλημα, που δεν είναι άλλο από το ξενοδοχείο Λήδρα Πάλας: κυριάρχησε στο νησί από τα τέλη της δεκαετίας του 1950 μέχρι και την εποχή που αποτέλεσε όχι μόνο εστία πολιτικών συναντήσεων και διασκέψεων, αλλά και το απαράβατο όριο το οποίο υπερασπίστηκαν οι Κύπριοι απέναντι στον «Ατίλα». Όριο που μετατράπηκε σε οδόφραγμα από τους κυανόκρανους του ΟΗΕ και ταυτίστηκε με την πράσινη γραμμή, ενώ σήμερα καταρρέει μέσα στα ερείπιά του.

Παραπομπή στον Προυστ

Γύρω από αυτό το μνημειώδες κτίσμα χτίζει η συγγραφέας τις ιστορίες της, συνδένοντάς τις με γευστικές εμπειρίες και μυρωδιές των οποίων η ανάκληση παραπέμπει ευθέως στον *Προυστ*: από το φημισμένο μπράντι σάουαρ (το παρασκευάζει ο μετρ του ξενοδοχείου για τον βασιλιά *Φαρούκ* της Αιγύπτου), τη λεβάντα, την αφρόζα, το τσάι γιασεμί και τριαντάφυλλο, τη ζιβανία, το αϊράνι, την μπύρα και τον καφέ μέχρι τον δυόσμο, το ροδόσταγμα, το λικέρ κτρομηλάκι, το έψημα και τη λεμονάδα. Ίδου πώς να λημονήσει κανείς μα και πώς να πικραθεί, να γελάσει, να φοβηθεί ή να ανακουφιστεί με σύμβουλο τις ομόλογες συνταγές και συναντώντας, μεταξύ άλλων, τον *Γιούρι Γκαγκάριν*, τον *Φαρούκ*, τον *Μακάριο*, τον *Σεφέρη*, τον λαϊκό ζωγράφο *Κάσιαλο*, αλλά και την *Αλίκη Βογιουκλάκη* ή τον *Γιώργο Νταλάρα*. Είναι όλα και όλοι εδώ: η ευημερία, ο πλούτος, οι Βρετανοί, οι Τούρκοι, οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι, οι φυλές του κόσμου που καταλύουν στο ξενοδοχείο, όσα προετοιμάζουν τον «Ατίλα» κι όσα τον ακολουθούν αμέσως μετά. Κι είναι επίσης οι ηγεμόνες και οι καλλιτέχνες, οι θυρωροί και οι καθαρίστριες, όσοι σκόνταψαν πάνω στην εισβολή και όσοι αναμετρήθηκαν κατά μέτωπο ή από σπόντα μαζί της. Και είναι επιπροσθέτως οι προτεταμένοι προνομιούχοι και οι αφανείς χαμένοι. Και πάλι χωρίς φυλετικές και ιδεολογικές αγκυλώσεις και φυλετικές προκαταλήψεις, με μια πρισματική διάχυση των ιστοριών τις οποίες εγγράφει ευρηματικά η Σωτηρίου στον οισονεί μυθιστορηματικό της ιστό, χωρίς να παραβλέπει ποτέ τη ζωντάνια και την αφηγηματική καινοτομία της έκφρασής της συν τη δύναμη υποβολής του λόγου της.

Η Κωνσταντία Σωτηρίου χτίζει τις ιστορίες της γύρω από το Λήδρα Πάλας συνδένοντάς τις με γευστικές εμπειρίες και μυρωδιές των οποίων η ανάκληση παραπέμπει ευθέως στον Προυστ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΣΩΤΗΡΙΟΥ
Brandy Sour.
Μυθιστόρημα σε είκοσι δύο δωμάτια
Εκδόσεις Πατάκη, 2022, σελ. 144, τιμή 9,90 ευρώ